Sfântul Serafim de Sarov

Scopul vieţii creştine

Sfântul Serafim de Sarov

Sfântul Serafim de Sarov

Scopul vieţii creştine

Carte tipărită cu binecuvântarea Prea
Sfinţitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei şi

Teleormanului
ISBN: 978-606-550-047-1

Cuvânt înainte

Această învătătură a fost dată
/

de Cuviosul Serafim de Sarov lui N. A. Motovilov, unul din marii săi admiratori, pe care l-a vindecat de o suferinţă foarte grea. Motovilov a scris pe urmă cele auzite de la Părintele Serafim, dar însemnările lui au stat în Mănăstirea Diveevo mai mult de 70 de ani.

în anul 1902, S.A. Nilus le-a

primit de la bătrâna Elena Nicolaevna, văduva lui Motovilov, şi cu încuviinţarea egumenei Maria, le-a publicat în anul 1903, în „Buletinul Moscovei", sub titlul: „Duhul Sfânt Care a umbrit în chip văzut pe Părintele Serafim de la Sarov în convorbirea lui despre scopul vieţii creştine".

Iată textul însemnării lui S.A. Nilus:

„Odată, scria Motovilov în însemnările sale, eram în Mănăstirea Sarovului, nu mult după vindecarea mea, într-o marți, pe la sfârşitul lui noiembrie, anul 1831, şi stăteam de ascultam slujba Vecerniei în biserica de iarnă a „Izvorului Tămăduirii", la locul meu obişnuit, drept în fața icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului.

Aici a venit la mine o soră din Mănăstirea Diveevo, din obştea cea de la moară. Această soră mi-a spus: „Nu cumva sunteți domnul acela olog pe care l-a vindecat nu demult Părintele Serafim?". Eu i-am răspuns: „Da, eu sunt". „Bine, a reluat ea, veniți la Părintele; el mi-a spus să vă chem la

Iată textul însemnării lui S.A.

dânsul. Acum este în chilia

lui din mănăstire şi a zis că vă aşteap-tă".

în chilie a vorbit multe cu mine despre diferite lucruri privitoare la mântuirea sufletului şi la viața lumească şi apoi mi-a poruncit ca a doua zi să merg cu părintele Gurie, arhondarul Mănăstirii Sarovului, la chilia lui din apropierea Izvorului Blagoslovului.

A doua zi, am aşteptat până seara târziu, nemâncând nimic, când Părintele Serafim a deschis uşa chiliei sale şi, uitându-se la mine, a zis: „Bucuria mea, eu te-am chemat dar te rog să nu mă osândeşti că nu ți-am deschis toată ziua. Astăzi e miercuri, zi în care eu nu vorbesc, dar iată, mâi-ne fii binevenit; voi sta cu tine din tot

sufletul. Acum mergi şi gustă ceva căci ai slăbit". Zicând aceste cuvinte,

Părintele s-a închis din nou în chilie.

Nici un cuvânt nu poate să exprime acea bucurie pe care am simţit-o atunci în inima mea; pluteam de fericire. Da, eram în culmea unei fericiri, care nu-şi poate găsi asemănare în lumea pământească, şi fără să ţin seama că n-am mâncat şi n-am băut nimic toată ziua, am devenit deodată aşa de sătul ca şi cum aş fi mâncat şi băut ceva pe îndestulate.

Mărturisesc adevărul, cu toate că pentru unii care nu sunt obişnuiţi cu astfel de îndulcire, de sfinţenie şi bucurie de care se umple sufletul omului în momentul pogorârii

Duhului lui Dumnezeu, cuvintele mele vor părea exagerate, iar istorisirea din cale

afară de însufletită. încredințez însă,

//'

pe conştiința mea de creştin ortodox, că nu fac nici o exagerare, că toate cele

spuse de mine, nu numai că sunt adevărul curat, dar sunt încă o expunere cu totul slabă despre ceea ce am simțit eu atunci cu adevărat în inima mea. Dar cine-mi va da cuvânt vrednic să grăiesc măcar câtuşi de puțin, măcar în

parte, despre cele ce am simțit în sufletul meu în ziua următoare?

Când am început conversația cu Părintele Serafim era într-o joi. Cerul era cenuşiu, pământul acoperit cu zăpadă şi încă mai fulguia. Stăteam într-o poiană aproape de mica lui „sihăstrie", pe malul râului Sarovca, ce curgea la poalele colinei.

M-a făcut să stau pe un trunchi de copac doborât şi el însuşi stătu pe

vine în fata mea.
/

- Domnul mi-a descoperit, a zis marele bătrân, că din copilărie doreşti să ştii care este scopul vieții creştine

şi pentru aceasta ai întrebat pe mulți duhovnici şi oameni învățați.

Trebuie să vă spun că acest gând mi-a frământat necontenit sufletul de la vârsta de doisprezece ani şi că am pus problema mai multor fețe bisericeşti fără a primi un răspuns

mulțumitor.

Dar nimeni, continuă Părintele Serafim, nu ți-a răspuns potrivit şi hotărât. Ai fost sfătuit să mergi la biserică, să te rogi, să trăieşti după poruncile lui Dumnezeu, să faci bine, acesta este scopul vieții creştine, spuneau ei.

Mulți ți-au dezaprobat curiozitatea, găsind-o deplasată şi lipsită de

evlavie, dar o făceau pe nedrept. în ce mă priveşte, eu, smeritul Serafim, îţi voi arăta în ce constă în mod real acest scop.

Rugăciunea, postul, privegherea şi alte nevoinţe creştineşti, oricât ar fi de bune prin ele însele,' totuşi, scopul vieţii noastre creştine nu poate să stea numai în îndeplinirea acestora, cu toate că ele pot servi ca mijloace absolut trebuitoare la atingerea acestui scop. *Adevăratul scop al vieţii creştine constă în dobândirea Duhului Sfânt.* Rugăciunea, postul, privegherile, milosteniile şi toate celelalte fapte bune făcute în numele lui Hristos nu sunt decât mijloace pentru a-L primi pe Sfântul Duh.

Scopul vieţii creştine în numele lui Hristos

Să fii atent că numai fapta bună făcută în numele lui Hristos ne câştigă roadele Sfântului Duh. Tot ce nu e făcut în numele Lui, chiar binele, nu ne aduce nici o răsplată în viata viitoare, iar în viata aceasta nu ne dăruieşte harul dumnezeiesc. Pentru aceasta spune Domnul Iisus Hristos: *„Cel ce nu adună cu Mine risipeşte"* (Luca 22,23).

Eşti totuşi obligat să numeşti o faptă bună seceriş sau recoltă, căci este bună chiar dacă n-a fost făcută în numele lui Hristos. Scriptura zice: *„în orice neam, cel care se teme de El şi face dreptate este primit la El"* (Fapte

10,35).

Sutaşul Comeliu, care se temea de Dumnezeu şi trăia după dreptatea Lui, în timpul rugăciunii a fost cercetat de un înger care i-a zis: „Trimite bărbaţi la Iope şi cheamă să vină pe unul Simon, care se numeşte Petru. El găzduieşte la un oarecare Simon, curelar, a cărui casă este lângă mare. Acesta îţi va spune ce să faci" (Fapte 10,5-6).

Se vede că Domnul Se foloseşte de mijloacele Sale divine pentru a permite unui astfel de om să nu fie privat în veşnicie de răsplata ce i se cuvine. Dar pentru a o obţine trebuie să înceapă de aici, de jos, să creadă în Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care a coborât pe pământ pentru izbăvirea păcătoşilor, dobândind astfel harul Sfântului Duh care aduce în inimi împărăţia lui

Dumnezeu şi deschide drumul fericirii în veacul viitor.

Deci, acolo se opreşte răsplata pe care o dă Domnul pentru faptele bune ce nu sunt făcute în numele lui Hristos. El ne dă mijloace de desăvârşire, iar omul se poate sau nu folosi de ele. De aceea le zice iudeilor: *„Dacă ați fi orbi n-ați avea .păcat. Dar acum ziceți: Noi vedem. De aceea păcatul rămâne asupra voastră"* (Ioan 9,41).

Când un om ca şi Corneliu, ale cărui fapte n-au fost făcute în numele lui Hristos, dar care sunt plăcute lui Dumnezeu, începe să creadă în Fiul Său, aceste fapte i se socotesc ca făcute în numele lui Hristos, din pricina credinței lui în El (Evrei 11,6).

în caz contrar, omul n-are dreptul să se plângă că binele săvârşit

de el rămâne fără răsplată. Un lucru
bun făcut în numele lui Hristos nu ne
va lăsa lipsiți de mângâiere, ba 12
dimpotrivă, nu numai că în veacul
viitor aduce încununarea cu slavă, dar
chiar din viața aceasta îl umple pe om
de harul Sfântului Duh, precum s-a
spus: *„Dumnezeu nu dă Duhul cu
măsură. Tatăl iubește pe Fiul și toate
le-a dat în mâna Lui"* (Ioan 3,34-35).

Primirea Sfântului Duh

Așadar adevărata țintă a vieții noastre creștine este dobândirea Sfântului Duh, în timp ce rugăciunea, privegherea, postul, milostenia și alte fapte virtuoase făcute în numele lui Hristos nu sunt decât mijloace.

- Cum să-L dobândești? întrebai pe Părintele Serafim, căci nu înțe-

leg prea bine.

- Dobândirea este acelaşi lucru cu câştigarea. Ştii ce înseamnă a câştiga bani? Cam acelaşi lucru este şi cu Sfântul Duh. în general, pentru oameni, scopul vieții este câştigul de bani. Boierii, pe deasupra, doresc şi onoruri, distincții şi recompense pentru serviciile aduse tării. Dobândirea ,

Sfântului Duh este de asemenea un câştig, dar un câştig veşnic, izvorâtor de daruri, foarte asemănător câştigului vremelnic, şi se obține prin aceleaşi mijloace.

Domnul Iisus Hristos, Dumnezeu - Omul, compară viața noastră cu o călătorie şi activitatea pământească cu un negoț. Ne recomandă tuturor: *„Negutătoriți până ce voi*

veni, răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt" (Luca 19,13; Efeseni 5, 16). Cu alte cuvinte: grăbiţi-vă să obţineţi bunătăţile cereşti cu ajutorul bunurilor pământeşti. Aceste bunuri

pământeşti nu sunt altceva decât fapte virtuoase făcute în numele lui Hristos şi care ne aduc harul Sfântului Duh.

Pilda celor zece fecioare

în pilda celor zece fecioare, dintre care cinci erau înţelepte şi cinci nebune (Matei 25,1-13), se spune celor din urmă, referindu-se la lipsa untdelemnului: *„Duceţi-vă şi vă cumpăraţi".* întorcându-se găsesc închisă uşa cămării de nuntă şi nu pot intra. Mulţi socotesc că lipsa untdelemnului din candelele fecioarelor nebune simbolizează lipsa faptelor bune făcute

în viață. Interpretarea aceasta nu-i corectă întru totul. Dacă le-ar fi lipsit faptele bune, ar mai fi putut să fie numite fecioare, chiar dacă erau

nebune? Fecioria este o mare virtute, ca una ce imită starea îngerilor, putând înlocui toate celelalte virtuti.

/

Eu, nevrednicul, cred că le lipsea harul Duhului Sfânt. Făcând fapte bune, fecioarele nebune, din punct de vedere spiritual, credeau că viața creştinească constă numai în aceste fapte. Am trăit frumos, am făcut milostenii, gândeau ele, fără a se îngriji dacă au primit sau nu harul Sfântului

Duh. Acest fel de viață, bazat numai

pe participarea virtuților morale, fără

o cercetare minuțioasă dacă ele ne-au

adus, şi în ce cantitate, harul Sfântului

Duh, este astfel caracterizat de cărțile patristice: *„Unele căi par drepte în ochii omului, dar sfârșitul lor sunt căile morții"* (Pilde 14,12).

Sfântul Antonie cel Mare, în scrierile lui către monahi, scria despre

astfel de fecioare: „Mulți monahi și fecioare nu au nici o idee despre deosebirile voirii care lucrează în om și nu știu că în el lucrează trei voiri deodată. Prima este voința lui Dumnezeu,

perfectă și izbăvitoare; a doua este propria noastră voință omenească, care în sine nu este nici rea, nici bună; a treia voință este drăcească, pe de-a-ntregul pierzătoare. Cea de-a treia voință este vrăjmașă omului, îndemnându-1 fie să nu facă bine deloc, fie să-l facă din mândrie, pentru bi-

nele în sine şi nu pentru Hristos. Cea de-a doua, voința noastră proprie, ne sfătuieşte să ne satisfacem poftele păcătoase sau, la fel cu cea drăcească, să facem binele pentru el însuşi, fără a ne îngriji de harul ce-1 putem câştiga. Prima voință, cea de la Dumnezeu, ne învață să facem binele cu un singur

scop: dobândirea Sfântului Duh, comoară veşnică, inepuizabilă, fără egal în lume.

Pe bună dreptate harul Sfântului Duh este simbolizat de untdelemnul ce le lipsea fecioarelor nebune. Sunt numite *„nebune"* pentru că nu se îngrijeau de fructele care nu trebuie să lipsească faptelor bune, care sunt darurile Sfântului Duh, fără de care nimeni nu se poate mântui, căci

„tot sufletul este însufleţit de Duhul Sfânt pentru a fi iluminat de taina sfântă a unimii Treimii".

însuşi Duhul Sfânt vine să Se sălăşluiască în sufletele noastre şi această sălăşluire întru noi a Atotputernicului, -locuirea unităţii Sale Trinitare împreună cu sufletul

nostru este condiţionată de strădania ,

prin toate mijloacele ce ne stau în

putinţă de a obţine pe acest Duh Sfânt, Care pregăteşte în noi un loc demn de această întâlnire, după cuvântul lui Dumnezeu: *„Voi intra la el şi voi cina cu el şi el cu Mine"* (Apocalipsa 3, 20). Astfel de untdelemn aveau fecioarele înţelepte în candele, capabil să lu-

mineze puternic şi clar multă vreme, aşteptând sosirea în miez de noapte a Mirelui şi intrarea cu El în cămara de nuntă a veşnicei bucurii.

Când fecioarele nebune au văzut că untdelemnul se termină din candele, au alergat în târg, dar n-au avut timp să se întoarcă înainte de închiderea uşii. Târgul este viața noastră. Uşa cămării de nuntă este moartea. Fecioarele înțelepte şi nebune sunt sufletele creştinilor. Untdelemnul nu simboli-zează faptele bune, ci harul Sfântului Duh,

primit înlăuntrul ființei noastre prin mijlocirea faptelor bune și prin a cărui lucrare ființa noastră se transformă din aceasta în aceea, adică, din stricăcioasă în nestricăcioasă, din moarte sufletească în viată duhovnicească, din întunecată în luminoasă, din închisoare, în care stau înlănțuite patimile, în cămară de nuntă și biserică sfințită, unde ne întâlnim cu Domnul, Creatorul și Mântuitorul, Mirele sufletelor noastre. Mare este dragostea ce o are Dumnezeu pentru noi, păcătoșii, față de neglijența ce o arătăm noi la chemarea Sa: „Iată, stau la ușă și

bat" (Apocalipsa 3, 20), înțelegând prin uşă firul vieții noastre necurmat încă de moarte.

O, cât aş dori eu, bucuria mea, ca şi tu să fii umbrit în această viață de Duhul lui Dumnezeu! Căci: *„în ce*

20

te vei afla, în aceea te vei judeca" - zice Domnul. Vai, de trei ori vai, dacă noi suntem împovărați de grijile pământeşti, căci cine poate suferi mânia Lui şi cine-I va putea rezista?

Rugăciune

Pentru aceasta s-a spus: „Privegheați şi vă rugați ca să nu cădeți în ispită" (Matei 26,41) sau, altfel spus, pentru a nu fi lipsiți de Duhul lui Dumnezeu, căci privegherea şi rugăciunea ne dau harul Său.

Desigur că toate faptele bune făcute în numele lui Hristos ne oferă harul Sfântului Duh, dar mai mult decât toate rugăciunea, care este mereu la dispoziția noastră. Tu ai avea, de pildă, dorința de a merge la biserică, dar ea este departe sau slujba s-a terminat; ai dorința de a face mi-

' /

lostenie, dar nu-ti iese nici un sărac în

' /

cale sau n-ai bani; ai vrea să rămâi în feciorie, dar n-ai suficientă putere, din cauza constituției fizice sau a ispitelor vrăjmaşului cărora nu le poate face față sărmana slăbiciune omenească; ai vrea să faci o altă faptă bună în numele lui Hristos, dar n-ai putere sau n-ai o ocazie potrivită. Numai rugă-

ciunea nu este împiedicată de nimic: oricine şi oricând are posibilitatea de a se ruga, bogatul şi săracul, dregătorul şi omul de rând, cel puternic şi cel slab, sănătosul şi bolnavul, dreptul şi păcătosul.

Putem vedea puterea rugăciunii, chiar a omului păcătos dar cu inimă sinceră, din următoarea pildă dată de Sfânta Tradiție: „O mamă nenorocită îşi pierde unicul fiu, iar o

mare păcătoasă, la cererea ei, văzând-o disperată, cuteză să strige către Dumnezeu: «Nu pentru mine, ticăloasa, ci pentru lacrimile acestei biete mame ce-şi plânge copilul şi care are credință tare în mila şi atotputernicia Ta, înviază-1, Doamne!»". Iar Domnul l-a înviat.

Aceasta este, bucuria mea, puterea rugăciunii! Mai mult ca orice lucru, ea ne dăruieşte harul Sfântului Duh şi mai mult decât oricare alt mijloc, ea este la îndemâna tuturor.

Fericiți vom fi dacă Dumnezeu ne
/

va găsi priveghind şi în plenitudinea darurilor Sfântului Său Duh. Atunci vom spera că-L vom întâmpina pe nori pe Domnul Hristos, venind îm-

brăcat cu putere şi cu slavă multă pentru a judeca viii şi morţii şi pentru a răsplăti fiecăruia după faptele sale.

23

Când rugăciunea cedează locul Sfântului Duh

Gândeşte-te, bucuria mea, că este o mare fericire să poţi vorbi cu ticălosul Serafim, fiind convins că el nu este lipsit de har. Ce-am spune atunci de o întâlnire cu însuşi Dumnezeu, sursa veşnică a darurilor cereşti şi pământeşti? Prin rugăciune vom deveni demni de a ne întâlni cu El, Dătătorul nostru de viaţă şi Mântuitorul nostru. Dar nu trebuie să ne rugăm decât până în momentul în care Sfântul Duh coboară asupra noastră şi ne dăruieşte, într-o măsură cunoscută numai de El, harul cel ceresc. Când suntem cercetaţi de El, trebuie să ne oprim din

rugăciune.

într-adevăr, la ce bun să-L implori zicând: „Vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte de toată spurcăciunea şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre", când El deja a venit, ca răspuns la umilitele, însetatele noastre chemări, doritoare de cercetarea Sa?

Vă voi da un exemplu în acest sens. Să presupunem că m-aţi invitat la dumneavoastră şi că eu am venit cu gândul de a discuta împreună, dar că, dumneavoastră, cu toate că am sosit, nu încetaţi de a repeta: „Veniţi la mine!". Cu siguranţă că mi-aş zice: „Ce-i cu el? E nebun! Am venit la el şi continuă să mă cheme". Acelaşi lucru se întâmplă şi cu Duhul Sfânt. Pentru aceea s-a spus: *„Opriţi-vă şi cunoaşteţi că Eu sunt Dumnezeu, înălţa-Mă-voi*

pe pământ" (Psalmul 45, 10). Ce înseamnă aceasta? Eu mă voi arăta în

continuare fiecărui credincios şi voi vorbi cu el aşa cum am făcut cu Adam în rai, cu Avraam şi cu Iacov, slujitorii mei, cu Moise, cu Iov şi cu cei asemenea lor.

Mulți cred că acest *„opriți- vă"* trebuie înțeles ca o smulgere din grijile lumeşti, adică vorbind cu Dumnezeu în rugăciune trebuie să te depărtezi de tot ce-i pământesc. Sigur că e aşa. Dar eu vă spun întru Domnul că pe lângă această depărtare de tot ce e lumesc, este necesar ca în timpul rugăciunii, când Domnul Dumnezeu, prin Duhul Sfânt, ne cercetează şi Se sălăşluieşte întru noi după bunătatea Sa, să ne depărtăm de rugăciune şi să încetăm de a mai ne ruga.

Sufletul în rugăciune vorbeşte

şi rosteşte cuvinte. Dar la coborârea Sfântului Duh este bine să fii absolut

tăcut, pentru a putea înțelege clar descoperirile vieții veşnice pe care binevoieşte să ți le aducă. Sufletul şi duhul trebuie să fie în stare de umilință perfectă, iar trupul în stare de curățenie. Aşa s-au petrecut lucrurile şi pe Muntele Horeb, când Moise a poruncit evreilor să se înfrâneze de la femei trei zile, când S-a pogorât Dumnezeu pe Sinai, căci Dumnezeul nostru este şi foc mistuitor (Evrei 12,29), şi nimic necurat, fie trupesc, fie spiritual, nu poate intra în legătură cu El.

Negoţ duhovnicesc

- Dar cum putem practica, Părinte, în numele lui Hristos, celelalte virtuți care ne vor ajuta să dobân-

dim Sfântul Duh? Până acum mi-ati /

vorbit doar de rugăciune.

- Câştigaţi Duh Sfânt neguţătorind în numele lui Hristos cu toate virtuţile posibile, faceţi negoţ în duh, lucraţi cu ceea ce vă aduce mai mare folos. Câştigul, rodul binemeritat al milostivirii divine, păstraţi-1 în casa cea veşnică a lui Dumnezeu, cu procent spiritual, nu de 4% sau 6%, ci de 100% şi infinit mai mult. De pildă, dacă rugăciunea şi privegherea vă aduc mai multe daruri, atunci privegheaţi şi vă rugaţi mai mult. Vă este avantajos postul? Postiţi. Vă aduce mai mult milostenia? Faceţi milostenie. Fiecare faptă bună socotiţi-o făcută în numele lui Hristos.

Vă voi povesti de mine, ticălosul Serafim. M-am născut într-o familie de neguțători în Kursk. înainte de a intra în mănăstire, fratele meu şi cu mine făceam negoț cu diferite

mărfuri, în special cu cele ce ne aduceau mai mare câştig. Faceți şi voi la fel. Cum în negoț ținta este câştigarea celor mai mari beneficii posibile, tot aşa şi în viața creştinească ținta trebuie să fie nu numai rugăciunea şi faptele bune, ci obținerea celor mai mari daruri posibile.

Deşi Apostolul zice „rugati-vă neîncetat" (I Tesaloniceni 5,17), adaugă: „Vreau să grăiesc cinci cuvinte cu mintea mea, ca să învăț şi pe alții, decât zece mii de cuvinte într-o limbă străină" (I Corinteni 14, 19). Iar Domnul ne spune: „Nu oricine îmi

zice: Doamne, Doamne va intra în împărăția cerurilor, ci cel care face voia Tatălui Meu Celui din ceruri" (Matei 7,21), cu alte cuvinte cel ce face lucrul lui Dumnezeu cu râvnă. Care este acest lucru, dacă nu „a crede în Dumnezeu şi în Cel pe Care

El L-a trimis, în Iisus Hristos" (Ioan 6, 29). Dacă se reflectează corect la învățăturile Domnului Hristos şi ale Sfinților Apostoli, se vede că activitatea noastră creştinească nu trebuie să consiste numai în a aduna fapte bune, care nu sunt decât mijloace pentru a ajunge la țintă, ci în a obține cel mai mare câştig, altfel spus în a obține din belşug Duh Sfânt.

Cât aş dori, bucuria mea, ca tu să afli acest izvor de har şi să te

întrebi neîncetat: „Este Duhul Sfânt cu mine?". Dacă este, slăvit să fie Domnul! Nu trebuie să fiu neliniştit, chiar dacă judecata cea din urmă ar fi mâine, eu sunt gata. Căci scris este: *„în ce stare te voi găsi, în aceea te voi judeca".* Dacă însă n-ai certitudinea că eşti în Duhul Sfânt, trebuie să afli pricina pentru care te-a părăsit şi să-L

cauți fără răgaz până ce-L vei găsi din nou, pe El şi harul Său. Trebuie urmăriți vrăjmaşii care ne împiedică de a merge înspre El până la înfrângerea lor definitivă. Proorocul David a zis: *„Urmări-voi pe vrăjmaşii mei şi-i voi prinde pe dânşii şi nu mă voi întoarce până ce se vor sfârşi. îi voi zdrobi pe ei şi nu vor putea să stea, cădea-vor sub picioarele mele"* (Psalmul 17,41-42).

Aşa trebuie să fie. Neguțătoriți cu virtuțile. împărțiți darurile harului celor ce le cer, călăuzindu-vă după următorul exemplu: o lumânare aprinsă nu îşi pierde din lumină dacă din ea se aprinde alta. Dacă aceasta este proprie-tatea focului pământesc, ce să zicem de focul harului Sfântului Duh? Bogăția pământească împărțită

se împuţinează. Bogăţia cerească a harului se înmulţeşte la cel ce

o împarte. A spus lucrul acesta însuşi Domnul în convorbirea cu samari-neanca: „Oricine bea din apa aceasta va înseta iarăşi; dar cel care va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va înseta în veac, ci apa pe care i-o voi da Eu se va face în el izvor de apă care curge spre viaţă veşnică (Ioan 4,13-14).

Vederea lui Dumnezeu

- Părinte, i-am zis eu, mi-aţi vorbit mereu de câştigarea Sfântului Duh ca ţintă a vieţii creştine. Dar cum să-L recunosc? Faptele bune se văd, dar Sfântul Duh poate fi văzut? Cum voi şti dacă El este sau nu în mine?

- în vremurile în care trăim, a

răspuns bătrânul, s-a ajuns la o aşa mo- leşeală a credinței, la o asemenea insensibilitate în ce priveşte comuniunea cu

Dumnezeu, încât suntem aproape total îndepărtați de adevărata viață creştinească. Pasajele scripturistice ni se par străine, de pildă, când Duhul Sfânt grăieşte prin gura lui Moise: *„Adam îl vedea pe Dumnezeu umblând prin rai"* (Facere 3, 8), sau când citim cum că Sfântul Apostol Pavel a fost oprit de Duhul să propovăduiască cuvântul în Asia dar că Duhul l-a însoțit până ce s-a întors în Macedonia (Fapte 16,6-9). în multe alte locuri din Sfânta Scriptură găsim nenumărate cazuri de arătare a lui Dumnezeu oamenilor.

Se va zice cu siguranță:

„Locurile acestea nu pot fi înțelese. Se poate admite ca oamenii să-L vadă în mod concret pe Dumnezeu?" Această neputință în a înțelege vine din faptul că, sub pretextul instruirii, al ştiinței,

suntem prinşi într-o aşa întunecime încât nu putem concepe ca adevărat tot ceea ce pentru strămoşii noştri era aşa de clar, dându-le posibilitatea să vorbească de arătările lui Dumnezeu ca despre nişte lucruri perfect normale. Astfel Iov, când prietenii săi îi spun că a hulit pe Dumnezeu, răspunde: *„Cum pot face aceasta când eu simt suflarea Atotputernicului în nările mele?"* (Iov 27, 3-4). Altfel spus, cum să-L pot huli pe Dumnezeu, când Duhul Sfânt este cu mine? Dacă L-aş huli pe Dumnezeu, Duhul Sfânt m-ar părăsi, dar eu simt suflarea Sa în nările mele. Avraam şi Iacov au vorbit cu Dumnezeu. Iacov chiar s-a luptat cu El. Moise L-a văzut pe Dumnezeu şi tot poporul împreună cu el, când a primit tablele legii pe Sinai. O coloană de foc - harul văzut al Sfântului

Duh - le slujea de călăuză prin pustie. Oamenii îl vedeau pe Dumnezeu şi Duhul Său nu în vise sau în stare de extaz, ca rezultat al unei imaginații bolnave, ci în realitate.

Aşa, lipsiți de atenție, cum am devenit, înțelegem cuvintele Scripturii altfel de cum ar trebui. Aceasta pentru că, în loc de a căuta harul, noi îl respingem prin orgoliul nostru intelectual şi nu-i permitem să se sălăşluiască în inimile noastre şi să ne arate lucrurile aşa cum sunt ele şi cum le află cei ce caută adevărul cu toată inima.

Creaţia

Mulți, de exemplu, interpretează cuvintele Scripturii: *„Luând Domnul Dumnezeu țărână din*

pământ,

a făcut om şi a suflat în fața lui suflare de viață şi s-a făcut omul ființă vie" (Facerea 2,7), ca şi cum ar vrea să spună că până atunci n-ar fi fost Adam nici suflet, nici duh omenesc, ci doar carnea creată din țărâna pământului. Această interpretare nu-i corectă, căci Domnul Dumnezeu l-a creat pe Adam din țărână în starea de care vorbeşte Apostolul Pavel când afirmă: *„Şi duhul vostru şi sufletul şi trupul să se păzească în întregime, fără de prihană, întru venirea Domnului nostru Iisus Hristos"* (I Tesaloniceni 5,23). Toate aceste trei părți ale ființei noastre au fost create din țărâna pământului. Adam n-a fost creat mort, ci o ființă vie, asemănătoare celorlalte creaturi trăitoare pe pământ şi însuflețite de Dumnezeu.

Dar iată ce este important. Dacă Dumnezeu n-ar fi suflat apoi

în fața lui Adam această suflare de viață, adică harul Sfântului Duh, Care purcede de la Tatăl şi Se odihneşte peste Fiul şi prin El este trimis în lume, cu toate că era superior celorlalte creaturi ar fi rămas lipsit de Duhul îndumnezeitor şi ar fi fost asemănător tuturor creaturilor, având trup, suflet şi duh conform cu specia lor, dar lipsite în interior de Duhul Sfânt, Care aparține lui Dumnezeu. Din momentul în care Dumnezeu i-a dat suflare de viață, Adam a devenit, după cum spune Moise, „un suflet viu", adică întru toate asemănător lui Dumnezeu, veşnic şi nemuritor. Adam a fost creat nestricăcios. Nimic n-avea putere asupra lui. Apa nu-1 putea

îneca, focul nu-1 putea arde, pământul nu-1 putea înghiți, aerul nu-1 putea vătăma. Toate îi erau suspuse

ca unui ales al lui Dumnezeu, ca unui stăpân şi împărat al creaturilor. El era însăşi perfecțiunea, coroana creaturilor şi admirat ca atare. Suflarea de viață pe care Adam a primit-o de la Dumnezeu l-a umplut de înțelepciune aşa cum n-a mai fost nici un om pe pământ şi probabil nici n-o să mai fie. Când Dumnezeu i-a poruncit să dea nume creaturilor, le-a numit după calitățile şi proprietățile pe care le dăduse Creatorul.

Acest dar al harului divin, supranatural, provenind din suflarea de viață ce o primise, îi permitea lui Adam să vadă pe Dumnezeu plimbân-

du-Se prin rai şi să-I înțeleagă cuvintele, apoi graiurile îngerilor, ale tuturor creaturilor, ale păsărilor, ale târâtoarelor, care nouă, celor păcătoşi, ne sunt neînțelese, iar pentru el erau clare.

Aceeaşi înțelepciune, aceeaşi forță şi aceeaşi putere, aceleaşi calități bune şi sfinte le-a primit şi Eva la crearea sa, nu din țărâna pământului, ci din coasta lui Adam, în raiul aşezat în mijlocul pământului.

Pomul vieţii şi păcatul strămoşesc

Pentru ca Adam şi Eva să poată menține cu uşurință mereu aceste calități nemuritoare, desăvârşite şi dumnezeieşti, provenite din suflarea de viață, Dumnezeu a sădit în mijlocul raiului pomul vieții, ascunzând în fructele lui întreaga prezență şi plenitudine a darurilor dumnezeieştii Sale suflări. Dacă Adam şi Eva n-ar fi păcătuit, ar fi putut, ei şi urmaşii lor, mâncând din aceste fructe, să-şi întrețină în ei puterea dătătoare de viață a harului divin, nemurirea, veşnica

reînnoire a puterilor trupeşti, sufleteşti şi duhovniceşti, tinereţea fără bătrânete, o stare de fericire la care noi acum nici nu cutezăm să ne gândim.

Dar, gustând din fructele pomului cunoştinţei binelui şi răului, împotriva poruncii lui Dumnezeu, au cunoscut deosebirea între bine şi rău şi au devenit victima dezastrului ce s-a abătut asupra lor după încălcarea voii divine. Au pierdut harul preţios al Duhului Sfânt şi până la venirea pe pământ a Domnului nostru Iisus Hristos nu a fost dat Duhul, pentru că Iisus nu fusese încă preaslăvit (Ioan 7, 39).

Duhul lui Dumnezeu în Vechiul Testament '

Aceasta nu vrea să spună că Duhul lui Dumnezeu a părăsit total

lumea, ci că prezența Sa nu era aşa de evidentă ca în Adam sau cum este în noi, creştinii ortodocşi, ci El rămânea exterior, şi oamenii ştiau aceasta.

Aşa, de pildă, multe taine legate de mântuirea lumii au fost descoperite după căderea lui Adam şi a Evei. Chiar după ce s-a făcut ucigaş de frate, Cain a auzit glasul lui Dumnezeu, care îl mustra. Noe vorbea cu Dumnezeu. Avraam a văzut pe Domnul şi ziua Lui şi S-a bucurat. Harul Sfântului Duh s-a manifestat ulterior în toate proorociile Vechiului Testament şi în sfinții lui Israel. Iudeii aveau chiar şcoli speciale pentru a învăța să deosebească arătările lui Dumnezeu sau ale îngerilor, lucrările Sfântului Duh de întâmplările obişnuite, lipsite de har. Simeon, Ioachim şi Ana şi numeroşi slujitori ai lui

4

Dumnezeu erau adesea dăruiți cu

arătări divine. Auzeau voci, primeau descoperiri confirmate apoi prin fapte minunate, dar reale.

Duhul lui Dumnezeu la păgâni

Duhul lui Dumnezeu a lucrat şi printre păgâni, deşi cu mai puțină putere, găsind în rândurile lor adepți, cu toate că nu-L cunoşteau cu adevă-rat pe Dumnezeu. Fecioarele prooro-cițe, de pildă, îşi păstrau fecioria pen-tru un Dumnezeu necunoscut, dar pe care-L socoteau Creatorul universului,

Atotputernic să guverneze lumea. Filozofii păgâni erau în întunecimea necunoaşterii lui Dumnezeu, dar căutând adevărul, puteau primi, într-o oarecare măsură, Duh Sfânt. S-a spus

de fapt: *„Când păgânii, care nu au lege, îşi sunt loruşi lege"* (Romani 2,14). Aşa de plăcut este adevărul lui Dumnezeu, încât exclamă: *„Adevărul din pământ a răsărit şi dreptatea din cer a privit"* (Psalmul 84,12).

Aşadar cunoaşterea lui Dumnezeu a fost descoperită poporului ales, care îl iubea pe Dumnezeu, în timp ce păgânii îl ignorau, de la căderea lui Adam până la întruparea Domnului Hristos.

Venirea lui Hristos descoperită de Duhul Sfânt

Cum ar fi putut neamul omenesc să ştie cu siguranţă că Hristos a venit, El Care, după promisiunea făcută lui Adam şi Evei, trebuia să se nască dintr-o fecioară şi să zdrobească capul şarpelui, dacă n-ar fi avut mereu

această conştiinţă păstrată întru sine?

Dar iată că Simeon, căruia i se descoperise, la vârsta de 65 de ani, taina naşterii lui Hristos din Fecioară, strigă cu tărie în Templu că avusese nădejdea, în Duhul Sfânt, de a-L vedea pe Mântuitorul lumii. Naşterea Lui din Sfânta Fecioară de la Duhul Sfânt i-a fost prezisă, cu 300 de ani înainte, de către un înger. Proorociţa Ana, fiica lui Fanuel, care după văduvia sa, 84 de ani L-a slujit pe Dumnezeu în Templu, plină fiind de har şi înţelepciune ştia că Mesia e de faţă, Hristos Cel adevărat, Dumnezeu şi Omul, împăratul lui Israel venit să-l scape pe Adam şi întreg neamul omenesc.

Reînnoirea „suflării de viaţă" pierdute de Adam

După ce Domnul nostru Iisus Hristos îşi încheie opera Sa de mântuire, înviind din morți, suflă peste Apostoli, reînnoind suflarea de viață, de care se bucura Adam, şi le dărui din nou acelaşi har pe care-1 pierduse el. Le şi spuse: *„Vă este de folos ca să Mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă*
Mă voi duce, îl voi trimite la voi. Iar când va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul; în numele Meu, Acela vă va învăța toate şi vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu" (Ioan 16, 7 şi 13; 14,26).

Este harul care li se promisese: „Har peste har".

în ziua Rusaliilor, le trimite în chip văzut pe Duhul Sfânt ca o suflare vijelioasă, sub chipul limbilor de foc care s-au aşezat pe fiecare din ei şi i-a umplut de putere fulgerătoare şi de har dumnezeiesc, dătătoare de viață şi de bucurie pentru sufletele celor care se împărtăşesc din puterea şi din darurile Sale.

Botezul

Acest har pătrunzător al Sfântului Duh toți îl primim în Taina Botezului. Ne este oferit prin Mirungerea făcută cu Sfântul Mir la principalele mădulare ale corpului arătate de Sfânta Biserică, păstrătoare veşnică a acestui har. Se spune: „ Pecetea harului Duhului Sfânt". Oare noi nu obişnuim să pecetluim casetele

cu lucruri prețioase? Şi ce-ar putea fi mai prețios şi mai sfânt pe lume decât darurile Sfântului Duh trimise de sus în timpul Tainei Botezului?

Acest har de la Botez este atât de mare, atât de important, atât de dătător de viață pentru om încât, chiar de ar deveni eretic, nu-i este luat până la moarte, adică până la momentul hotărât de Providență, pentru a-i mai da o şansă de îndreptare.

Dacă n-am păcătui, am rămâne mereu slujitori ai lui Dumnezeu, sfinți şi nepătați, străini de orice ne- curăție, atât trupească cât şi sufletească. Din nefericire, înaintând în vârstă, noi nu creştem cu înțelepciunea şi cu harul cum făcea Domnul nostru Iisus Hristos (Luca 2, 52), ba dimpotrivă, ne ticăloşim tot mai mult şi devenim lipsiți de Duhul Sfânt, mari păcătoşi.

Pocăinţa

Când un om trezit la viață de înțelepciunea divină care mereu caută mântuirea noastră se hotărăşte să se întoarcă la Dumnezeu pentru a scăpa de pierzare, trebuie să urmeze calea pocăinței, trebuie să lucreze virtuțile potrivnice păcatelor pe care le-a făcut, trebuie să se străduiască, lucrând în numele lui Hristos, să dobândească Duhul Sfânt, Care pregăteşte înlăuntrul nostru împărăția cerească.

N-a spus în zadar Mântuitorul: *„împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul vostru"* (Luca 17, 21). Dacă, cu toate legăturile păcatelor care îi țin captivi şi încearcă să-i împiedice de a se întoarce cu toată inima la Mântuitorul, oamenii se străduiesc să scape de legăturile lor, la urmă vor

ajunge în fața lui Dumnezeu mai albi ca zăpada, curățiți prin harul Său. *„Veniți să ne judecăm, zice Domnul. De vor fi păcatele voastre cum e cârmâzul, ca zăpada le voi albi"* (Isaia 1,18). Vizionarul din Apocalipsă, Sfântul Ioan Teologul, a

văzut astfel de oameni îmbrăcați în

alb, curățiți, ținând ramuri de finic

în mâini ca semn al victoriei şi cân-
tând: „Aliluia!" Frumuseţea cântării

/

ce o cântau este de nedescris. îngerul Domnului vorbind despre ei a zis: „Aceştia sunt cei care vin din strâmtoarea cea mare şi şi-au spălat veşmintele lor şi le-au făcut albe în sângele Mielului" (Apocalipsa 7,14).

Sângele Mielului este dăruit în schimbul fructelor din pomul vieţii.

„Spălaţi" suntem prin suferinţă, „albiţi" prin cuminecarea cu Sfintele Taine ale Trupului şi Sângelui Mielului nevinovat, Care de bună voie S-a jertfit şi Se jertfeşte şi azi pentru mântuirea lumii. Se jertfeşte şi Se împarte fără a se sfârşi vreodată, cu

scopul de a ne face să participăm la viaţa veşnică şi de a da răspuns bun la înfricoşata Judecată din urmă. Această Taină este dăruită

în schimbul poamelor din Pomul vieții de care voia să ne păgubească vrăjmaşul omenirii, Lucifer, cel căzut din cer.

Fecioara Maria

Cu toate că diavolul a amăgit-o pe Eva, făcându-1 şi pe Adam s-o urmeze, Dumnezeu nu numai că ne-a dat un Mântuitor, Care prin moartea Sa a biruit moartea, dar în persoana Femeii, Maica lui Dumnezeu, Pururi Fecioara Maria, care a zdrobit în ea însăşi şi în tot neamul omenesc capul şarpelui, ne-a dăruit un mijlocitor neostenit către Fiul Său şi Dumnezeul

nostru, o rugătoare nebiruită pentru cei păcătoşi.

De aceea a şi fost numită „bici al diavolilor", căci este imposibil

necuratului să piardă un om, atâta timp cât acesta nu încetează ca să ceară ajutorul Născătoarei de Dumnezeu.

Deosebirea între lucrarea Sfântului Duh şi a celui rău

Aş mai dori însă, eu, nevrednicul Serafim, să-ţi explic, bucuria mea, care este deosebirea între lucrarea Sfântului Duh, Care pune tainic stăpânire pe inimile celor ce cred în Domnul Iisus Hristos şi lucrarea întunecată a păcatului care se sălăşluieşte

în noi ca un hot, îndemnat de diavo-

/'

Iul.

Duhul Sfânt ne pune în gând

cuvintele lui Hristos şi lucrează în armonie cu El, călăuzindu-ne paşii, cu demnitate şi bucurie, pe calea păcii. Lucrarea duhului drăcesc, potrivnic lui Hristos, ne îndeamnă la revoltă şi ne înrobeşte desfrâului, mândriei şi egoismului.

Adevărat, adevărat, zic vouă: *„Cel care crede în Mine are viață veşnică"* (Ioan 6, 47). Cel care, prin credința sa în Hristos, are pe Duhul Sfânt, chiar dacă face păcat care-l duce la moarte sufletească, nu va muri pentru totdeauna, ci va reînvia prin harul Domnului nostru Iisus Hristos Care a luat asupra Lui păcatele lumii şi Care dă gratuit har peste har. Vorbind despre acest har prezent în lumea întreagă şi în neamul nostru omenesc prin Dumnezeu-Omul, Evanghelia zice: „întru El era viața şi

viața era lumina oamenilor" şi adaugă: „Şi lumina luminează în întuneric şi întunericul nu a cuprins-o" (Ioan 1, 4-5). Adică harul Duhului Sfânt primit la Botez [53] în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, cu toate căderile, cu toate întunecimile noastre sufleteşti, continuă să strălucească în inimă cu lumina sa veşnică. Când e vorba despre un păcătos înrăit, această lumină a lui Hristos zice Tatălui: „Avva Părinte, mânia Ta să nu se ridice împotriva acestui înrăit". Apoi, când păcătosul vine la pocăință, ea şterge complet urmele păcatelor făcute, îl îmbracă în veşmântul nestricăciunii

tesut din harul Sfântului Duh des-
/
pre a cărui dobândire ți-am vorbit tot timpul.

Harul Sfântului Duh este lumină

Trebuie să vă mai spun, pentru a putea pricepe mai bine ce trebuie să se înțeleagă prin harul dumnezeiesc, cum poate fi el recunoscut, cum se manifestă el la oamenii pe care-i luminează: Harul Sfântului Duh este Lumină. Toată Scriptura ne spune acest lucru. Da vid, strămoşul lui Dumnezeu-Omul, a spus: *„Făclie picioarelor mele este legea Ta şi lumină cărărilor mele"* (Psalmul 118,105).

Cu alte cuvinte, harul Sfântului Duh, pe care legea îl descoperă sub forma poruncilor dumnezeieşti, este luminătorul şi lumina mea, şi dacă n-ar exista acest har al Sfântului Duh, pe care cu frică mă silesc să-l câştig, lăudându-L de

şapte ori pe zi pentru judecățile dreptății Sale (Psalmul 118, 164) cum aş fi putut găsi o singură licărire de lumină să-mi lumineze calea vieții întunecată de ura vrăjmaşilor mei, printre greutățile care nu lipsesc demnității împărăteşti?
55

De multe ori Dumnezeu a arătat, în prezenţa multor martori, cum lucrează harul Sfântului Duh asupra oamenilor, pe care El îi luminase şi învăţase prin măreţe semne.

Aduceti-vă aminte de Moise, după întâlnirea cu Dumnezeu pe Sinai (Ieşirea 34, 40). Oamenii nu-1 puteau privi, pentru că faţa îi strălucea de o lumină negrăită, fiind obligat să se arate poporului cu faţa acoperită de un văl. Amintiţi-vă schimbarea la faţă a Domnului pe Tabor: *„El S-a schimbat la faţă înaintea lor, iar veşmintele Sale se făcură albe ca zăpada... Ucenicii înfricoşaţi au căzut cu faţa la pământ".*

După ce Moise şi Ilie au apărut îmbrăcaţi în aceeaşi lumină, un nor i-

a acoperit ca să nu fie orbiți (Matei 17,1-8). Iată cum harul Sfântului Duh apărea într-o lumină strălucitoare

celor cărora Dumnezeu le arăta lucrarea Sa.

Prezenţa Sfântului Duh

- Atunci cum, îl întrebai eu pe Părintele Serafim, voi putea recunoaşte în mine prezența harului Sfântului Duh?

- Este foarte simplu, a răspuns el. Dumnezeu a spus: *„Totul este simplu pentru cel ce a primit înțelepciunea".* Păcatul constă în faptul că noi nu căutăm această înțelepciune dumnezeiască, care nu este din lume, nu este trufaşă. Plină de iubire pentru Dumnezeu şi pentru

aproapele, ea îl modelează pe om pentru mântuire. Referitor la această înțelepciune Apostolul spune că *„Dumnezeu voieşte ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoştința adevărului să vină"* (I Timotei 2,4).

Apostolilor Săi, cărora le lipsea această înțelepciune, le-a spus: „O, *nepricepuților și zăbavnicilor cu inima a crede toate câte au spus proorocii*!" (Luca 24, 25). Iar Evanghelia spune că „le-a deschis nuntea ca să poată înțelege Scripturile" (Luca 24, 25).

Primind această înțelepciune, Apostolii ştiau întotdeauna dacă Duhul Sfânt era sau nu cu ei şi, plini de acest Duh Sfânt, afirmau că lucrarea lor era sfântă şi plăcută lui Dumnezeu. De aceea, în Epistolele

lor, ei puteau scrie: „... *părutu-s-a Sfântului Duh şi nouă...*" (Fapte 15, 28) şi numai convinşi de prezența Lui sensibilă, şi-au trimis scrisorile. Vezi, atunci, bucuria mea, cât este de simplu?

Eu am răspuns:

- Cum pot eu însumi să fiu absolut sigur că mă aflu în Sfântul Duh? Cum pot eu însumi să dezvălui în mine lucrarea Sa?

Părintele Serafim a răspuns:

- Eu ți-am spus deja că este foarte simplu şi ți-am explicat detaliat cum se găseau oamenii în Duhul Sfânt şi cum trebuie înțeleasă manifestarea Sa în noi.

Ce vrei mai mult?

- Vreau să înțeleg mai bine...

Lumina necreată

Atunci Părintele Serafim m-a prins de umeri şi strângându-mă puternic mi-a zis:

- Suntem amândoi, tu şi eu, în plinătatea Sfântului Duh. De ce nu mă priveşti?

- Nu vă pot privi, Părinte. Fulgere vă țâşnesc din ochi. Fața v-a devenit mai luminoasă ca soarele. Mă dor ochii...

Părintele Serafim a zis:

- Nu te teme, bucuria mea. Ai devenit şi tu la fel de luminos ca mine. Eşti în plenitudinea Sfântului Duh, altfel nu m-ai putea vedea.

Aplecându-şi capul spre mine, mi-a spus la ureche:

- Mulțumeşte-I lui Dumnezeu că mi-a dăruit acest har de nespus. Ai văzut, nici nu mi-am făcut semnul crucii. în inimă însă, m-am rugat cu gândul: „Doamne, fă-1 vrednic să vadă clar, cu ochii trupeşti, coborârea

Sfântului Duh, aşa precum aleşii Tăi slujitori au văzut arătarea măririi Tale!"

Dumnezeu a împlinit îndată rugăciunea nevrednicului Serafim.

Cum să nu-I mulțumim pentru acest dar extraordinar pe care amândoi l-am primit? Nici marilor pustnici nu li S-a arătat mereu Dumnezeu în felul acesta. Ca o mamă iubitoare, acest har ți-a mângâiat inima plină de amărăciune, prin rugăciunile Maicii Domnului. De ce nu mă priveşti în ochi? îndrăzneşte să mă priveşti fără teamă, Dumnezeu este cu noi.

După aceste cuvinte, mi-am ridicat privirea şi i-am privit fața, cuprinzându-mă o frică şi mai mare.

închipuiți-vă în mijlocul soarelui strălucitor din miezul zilei, chipul unui om care vă vorbeşte. îi vedeți buzele mişcându-se, expresia ochilor schimbându-se, îi auziți vocea, îi simțiți apăsarea mâinilor pe umeri, dar în acelaşi timp nu-i vedeți nici mâinile, nici trupul său, nici al vostru, nimic,

decât o lumină strălucitoare împrăştiindu-se împrejur, la distanță de câțiva metri, luminând zăpada care acoperea câmpul şi cădea peste marele bătrân şi peste mine. Se poate descrie starea în care mă găseam atunci?

- Ce simți acum? m-a întrebat Părintele Serafim.

- Mă simt extraordinar de bine.

- Cum „bine"? Ce vrei să spui prin acest „bine"?

- Sufletul meu este plin de o linişte şi de o pace ce nu se poate spune.

- Despre această pace, bucuria mea, le vorbea Domnul ucenicilor, zicându-le: „Pacea mea o dau vouă, nu precum v-o dă lumea vă dau Eu. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; Dar Eu v-am ales pe voi din lume de aceea lumea vă urăşte; dar îndrăzniți. Eu

am biruit lumea" (Ioan 14, 27; 15, 18, 16,33).

Acestor oameni, aleşi de Dumnezeu dar urâți de lume, Dumnezeu le-a dat pacea pe care

dumneata o simți acum, pacea lui Dumnezeu care covârşeşte toată mintea (Filipeni 4, 7). O numeşte aşa Apostolul pentru că nici un cuvânt nu poate cuprinde bunătatea duhovnicească pe care această pace o generează în sufletele oamenilor. Domnul

o numeşte pacea Sa (Ioan 14, 27). Este un rod al milostivirii lui Hristos şi nu al lumii, pentru că nici o fericire lumească n-o poate da. Trimisă de sus de către Dumnezeu însuşi, ea este pacea lui Dumnezeu... Ce mai simți încă?

- O dulceață extraordinară.

- Este dulceața de care vorbeşte

Scriptura: „Sătura-se-vor din grăsimea casei Tale şi din izvorul desfătării Tale îi vei adăpa pe ei" (Psalmul 35, 8).

Ea se revarsă din inima noastră, curge prin vine, şi ne dă simţământul unei dulceti nemaiîntâlnite. /

Ce mai simţi?

- O bucurie extraordinară în toată inima.

- Când Duhul Sfânt Se pogoară asupra omului cu mulţimea darurilor Sale, sufletul omului este umplut de o bucurie ce nu se exprimă prin cuvinte, înviorându-1 printr-o atingere uşoară. Despre această bucurie vorbeşte Mântuitorul în Evanghelie: „*Femeia, când e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar, după ce a născut copilul, nu-şi mai aduce aminte de durere, pentru bucuria că s-a născut om în lume. Deci şi.voi acum sunteţi trişti, dar iarăşi*

vă voi vedea şi se va bucura inima voastră şi bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi" (Ioan 16, 21-22).

Aşa mare şi mângâietoare cum este bucuria ce o simți acum, e nimica toată în comparație cu aceea despre care Domnul ne vorbeşte prin gura Sfântului Pa vel: *„Cele ce ochiul n-a văzut şi urechea n-a auzit şi la inima omului nu s-au suit, pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe El"* (I Corinteni 2, 9). Ce ni s-a dat acum este doar o arvună a acestei bucurii nespuse. Dacă acum simțim dulceață şi bucurie, ce zici de bucuria ce ne este pregătită în cer, după întristarea de pe pământ? Ai plâns deja destul în viața dumneata şi iată ce mângâiere

întru bucurie ti-a dăruit Domnul încă

/

aici pe pământ.

Trebuie, bucuria mea, să ne adunăm acum toate puterile pentru a urca din slavă în slavă şi a ajunge la starea bărbatului desăvârşit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos (Efeseni 4, 13). Cei ce nădăjduiesc întru Domnul vor înnoi puterea lor, le vor creşte aripi ca ale vulturului; vor alerga şi nu-şi vor slei puterile, vor merge şi nu vor obosi (Isaia 40, 31). *„Merge-vor din putere în putere, arăta- Se-va Dumnezeul dumnezeilor în Sion* (Psalmul 83, 8). Atunci mica şi scurta noastră bucurie de acum se va manifesta în plinătatea ei şi nimic nu o va putea umbri, fiind plini de desfătările cereşti... Ce mai simți încă, bucuria mea?

- O căldură puternică.

- Cum, o căldură puternică? Suntem într-o pădure în plină iarnă.

Sub picioare avem zăpadă, fulgii ne-au acoperit şi continuă să cadă. De ce căldură e vorba?

- O căldură asemănătoare cu căldura dintr-o baie de aburi.

- Şi mirosul este ca la baie?

- O, nu! Nimic pe pământ nu se poate compara cu această mireasmă. Pe vremea când trăia mama, iubeam dansul şi, când mergeam la bal, mă parfuma cu un parfum scump cumpărat de le cel mai bun magazin din Kazan. Dar nici pe departe mirosul lui nu se apropia de această mireasmă.

Părintele Serafim a surâs.

- Ştiu, dragul meu, la fel de bine ca şi dumneata şi intenţionat te-am întrebat. Acesta-i adevărul - nici un parfum pământesc nu se poate compara cu buna mireasmă ce o inspirăm

acum - mireasma Sfântului Duh. Ce

i s-ar putea asemăna pe pământ? Ai mai spus că îţi este cald ca la baie. Dar priveşte, zăpada care ne acoperă nu se topeşte, nici cea de sub picioarele noastre. Căldura nu vine dinafară, ci din interiorul nostru. Este căldura pe care o cerem în rugăciune: „Duhul Tău cel Sfânt să ne încălzească!". Această căldură le permite sihaştrilor, bărbaţi şi femei, să nu se teamă de

frigul iernii, fiind îmbrăcați cu acest veşmânt țesut de Duhul Sfânt ca şi cu o haină.

Acest lucru era posibil datorită harului Sfântului Duh sălăşluit în adâncul ființei noastre, în inima noastră. Domnul a spus: *„împărăția cerurilor este înlăuntrul vostru"* (Luca 17,21). Prin împărăția cerurilor, El înțelegea harul Sfântului Duh. Această împărăție a

lui Dumnezeu este în noi acum. Duhul Sfânt ne luminează şi ne încălzeşte, înmiresmează aerul şi ne umple inimile de o bucurie nespusă.

Starea noastră de acum este asemănătoare cu aceea de care ne vorbeşte Sfântul Apostol Pavel: *„împărăția lui Dumnezeu nu este mâncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfânt"* (Romani 14,17). Credința noastră nu se întemeiază pe cuvintele înțelepciunii pământeşti, ci pe lucrarea puterii Duhului Sfânt. Este starea în care ne găsim acum şi la care se referea Domnul când zicea: *„Adevărat grăiesc vouă că sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu, venind întru putere"* (Marcu 9,1).

Iată, bucuria mea, ce bucurie mare ne-a dăruit nouă Domnul. Iată ce înseamnă a fi „în plinătatea Sfântului Duh". Acest lucru l-a înțeles şi Sfântul Macarie Egipteanul când a scris: „Am fost eu însumi în plinătatea Sfântului Duh". Netrebnici fiind, Domnul ne-a umplut de Duhul Său. Mi se pare că de acum încolo nu mă vei mai întreba cum lucrează în om prezența Sfântului Duh.

Va rămâne, oare, această arătare întipărită pentru totdeauna în mintea ta?

- Nu ştiu, Părinte, dacă Dumnezeu mă va învrednici să mi-o reamintesc mereu cu aceeaşi putere ca acum.

Propovăduirea mesajului

- Eu, dimpotrivă, cred că Dumnezeu te va ajuta să păstrezi toate lucrurile acestea pentru totdeauna în minte. Altfel El nu S-ar fi plecat aşa repede spre rugăciunea smeritului Serafim. N-a vrut ca numai dumneata să vezi lucrarea Sfântului Duh, ci prin mijlocirea dumneata să afle lumea în-treagă. întăreşte-te, căci vei fi de mult folos altora.

Călugăr şi mirean

în ce priveşte starea noastră deosebită, eu fiind călugăr, iar dum-neata mirean, nu te îngrijora. întâi de toate Dumnezeu caută o inimă plină de credinţă în El şi-n Fiul Său, şi ca răspuns la această credinţă El trimite de sus harul Sfântului Duh. Dumnezeu caută o inimă plină de iubire pentru El şi pentru aproapele, făcând din ea un

tron pe care-I place să stea şi Să se arate în plinătatea slavei Sale. Dă-mi, fiule, inima ta, şi ochii tăi să simtă plăcerea pentru căile Mele. Inima omului poate cuprinde împărăția cerurilor: *„Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă"* (Matei 6,33).

Raţiunea bunurilor pământeşti

Domnul nu ne reproşează că ne bucurăm de bunurile pământeşti pentru că însuşi a spus că, în situația noastră, avem nevoie de ele pentru ca să călătorim mai liniştiți şi mai uşor spre patria cerească. Apostolul Petru socoteşte că nimic nu e mai de preț pe

lume ca evlavia unită tu mulțumirea.

Sfânta Biserică se roagă ca să ni se dea şi cele pământeşti, deşi greutăţile, necazurile şi lipsurile sunt nedespărţite de viaţa noastră pământească. Domnul n-a dorit ca grijile şi nevoile să fie o caracteristică a ei. De aceea prin gura Apostolului ne îndeamnă să purtăm sarcinile unii altora, pentru a asculta de Hristos Care însuşi ne-a învăţat să ne iubim unii pe alţii. Uşuraţi prin această iubire, calea vieţii strâmtă şi cu scârbe, care ne duce înspre cer, va fi mai lesnicioasă. Domnul S-a pogorât din cer nu pentru a I se sluji, ci ca să slujească, dându-Şi viaţa ca preţ de răscumpărare pentru mulţi (Matei 20,28; Marcu 10,45).

Fă şi tu la fel, bucuria mea, şi, conştient de harul căruia în chip văzut i-ai fost vas ales, propovăduieşte tuturor oamenilor doritori de

mântuire.

Misionarismul

„Secerişul este mult", zice Domnul, *„şi lucrătorii sunt puţini"* (Matei 9, 37; Luca 10, 2). Primind darurile harului, noi suntem chemaţi să lucrăm, adunând spicele mântuirii semenilor, îndemnându-i pe cât mai mulţi spre împărăţia lui Dumnezeu, ca şi ei să aducă rod, unii treizeci, alţii şaizeci, alţii o sută.

Să fim atenţi ca nu cumva să ajungem judecaţi cu sluga leneşă care a învelit talantul în ştergar, ci să luăm ca pildă pe slujitorii harnici care au adus pe lângă cei primiţi unul încă doi talanţi, altul încă cinci talanţi (Matei 25, 14-30). Milostivirea dumnezeiască nu trebuie privită cu îndoială.

Dumneata însuti observi cum
t
s-au împlinit cuvintele lui Dumnezeu spuse prin gura proorocului: *„Eu nu sunt Dumnezeu îndepărtat..."*.

Puterea credinţei

De abia îmi făcusem semnul crucii, de abia cerusem eu, smeritul, în taina inimii, ca Domnul să ne facă vrednici de milostivirea Sa întru toată plinătatea, căci iată imediat El mi-a primit cererea. Nu o spun ca să mă mândresc, nici pentru a-mi da importanță şi a te face invidios, sau pentru a-ți da de înțeles că eu, călugăr fiind, mă deosebesc de tine. Nu: Domnul este aproape de cei ce-L cheamă. El

nu respinge pe nimeni, Tatăl îl iubeşte pe Fiul şi a pus totul în mâinile Sale.

Este o singură condiție, să-L iubim pe Tatăl ceresc ca nişte fii. Domnul ascultă la fel pe un călugăr ca şi pe un om din lume, cu condiția ca amândoi să fie ortodocşi, să-L iubească pe Dumnezeu din toată inima şi să aibă credință mare *„cât un grăunte de muştar"* cu care amândoi pot muta munții. *„Cum ar putea unul să pună pe fugă o mie şi doi, zece mii, dacă apărătorul lor nu i-ar vinde şi Domnul nu i-ar părăsii"* (Deuteronomul 32,30). însuşi Domnul zice: „Totul este cu putință celui ce crede" (Marcu 9, 23). Sfântul Apostol Pavel scrie: *„Pot totul cu Hristos Care mă întăreşte"* (Filipeni 4,13). Şi mai minunat încă: *„Cel care*

crede în Mine va face şi el lucrurile pe

care le fac Eu şi mai mari decât acestea va face, pentru că Eu Mă duc la Tatăl. Şi orice veţi cere în numele Meu voi face, ca să fie slăvit Tatăl în Fiul. Dacă veţi cere ceva în numele Meu, Eu voi face" (Ioan 14, 12-14). „Până acum n-aţi cerut nimic în numele Meu. Cereţi şi veţi primi, ca bucuria voastră să fie deplină" (Ioan 16, 24). Aşa este, bucuria mea. Tot ce vei cere de la Domnul vei primi, cu condiţia ca cererea să fie spre slava lui Dumnezeu sau pentru binele aproapelui.

Căci Dumnezeu nu desparte binele aproapelui de slava Sa. *„Tot ce aţi făcut unuia dintre aceşti mici fraţi ai mei, Mie Mi-aţi făcut"* (Marcu 9, 37; Luca 9, 48). Fii sigur deci că

Dumnezeu îți ascultă ruga; trebuie ca ea să fie spre zidirea şi ajutorul aproapelui. Dar chiar dacă ceri ceva pentru

nevoile tale, nu te îndoi că nu vei primi dacă îți este necesar, căci El îi iubeşte pe cei ce-L iubesc.

El este bun cu toți. Mila Lui se revarsă şi peste cei ce nu-I cheamă numele. Cu atât mai mult îi va asculta pe cei temători de El. El îți va asculta toate cererile, pentru credința ta ortodoxă în Hristos Mântuitorul, căci *„nu va permite ca sceptrul dreptății să ajungă în mâna păcătoșilor",* ci-1 va asculta pe David, sluga Sa. Dar s-ar putea şi întreba de ce L-au supărat cu minciuni.

Aşa stau lucrurile, bucuria

mea. Ți-am spus totul, ți-am arătat tot ceea ce Domnul şi Măicuța Sa au vrut să-ți descopere prin mijlocirea nevrednicului Serafim. Mergi în pace. Domnul şi Maica Domnului să te însoțească acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. Mergi în pace.

Tot timpul convorbirii, din clipa în care chipul Părintelui Serafim s-a luminat, vederea luminii a continuat, şi poziția sa în timp ce vorbea, de la început şi până la sfârşit, a rămas neschimbată.

în ceea ce priveşte strălucirea luminii de nespus pe care o răspândea, am văzut-o cu proprii mei ochi şi sunt gata să depun mărturie cu jurământ.

Există sau nu chinurile iadului?

- istorisirea lui Motovilov -

N.A. Motovilov, robul lui Serafim, cum îi plăcea lui să se numească, despre care a fost vorba mai sus, era un om cu inima curată şi fierbinte. După ce s-a vindecat prin rugăciunile Părintelui Serafim de o grea suferință şi după ce s-a învrednicit să

vadă cu proprii lui ochi iluminarea chipului binefăcătorului său cu lumina taborică a harului Sfântului Duh, s-a hotărât, în amintirea Părintelui Serafim, să plece personal la locul de naştere al marelui stareț de la Kursk, pentru a aduna unele date din copilăria şi adolescența lui şi să cerceteze Mănăstirea Nizvo-Florensky. Această plecare a avut foarte grele urmări pentru N.A. Motovilov, întrucât cu voia lui Dumnezeu, el s-a îmbolnăvit, devenind victima vrăjmaşului care s-a răzbunat cumplit asupra lui pentru faptul că a slujit la proslăvirea plăcutului lui Dumnezeu Serafim.

împrejurările premergătoare îmbolnăvirii lui Motovilov, care lămuresc începuturile ei, sunt următoarele:

Odată, într-o convorbire întreținută cu Prea Cuviosul Serafim, veni vorba despre atacurile pe care vrăjmașul le dă asupra omului. Motovilov care avusese o creștere lumească, n-a întârziat desigur să se îndoiască de realitatea puterilor rele. Atunci Prea Cuviosul i-a destăinuit lupta groaznică pe care a dus-o împotriva demonilor timp de o mie de zile și o mie de nopți.

Şi prin puterea cuvântului său, prin autoritatea sfinţeniei sale, în care nu putea încăpea nici o umbră de îndoială sau exagerare, l-a convins pe Motovilov de existenţa demonilor, care se arată nu numai în năluciri sau vise, ci chiar în realitatea cea mai crudă. Cum era aprins din fire, Motovilov se însufleţise în aşa măsură de povestirea stareţului, încât strigă din adâncul sufletului: „Părinte, am mare dorinţă să mă lupt cu dracii!"

Părintele Serafim, plin de spaimă, l-a întrerupt, zicând: „Ce e cu dumneata, bucuria mea? îti dai seama ce vorbeşti? Dacă ai şti că cel mai mic dintre demoni este în stare să răstoarne pământu'. numai cu o singură unghie (în măsura în care Dumnezeu le îngăduie), atunci nu te-ai mai apuca

să te lupți cu ei".

82

„Dar dracii au unghii?". „Hei, bucuria mea, bucuria mea! Ce vă mai învață pe voi profesorii pe la academii, nu știți oare că demonii nu au unghii? Ei sunt zugrăviți cu copite, cu coame, cu coadă, pentru că închipuirea omenească nu poate născoci ceva mai respingător, mai grozav decât astfel de chipuri. Căci, într-adevăr, ei sunt neînchipuit de urâți, deoarece în urma căderii lor, din pricina împotrivirii lor voite (libere) la harul Duhului Sfânt, din îngeri luminați au devenit demoni atât de întunecați și de respingători, încât este cu neputință să-i înfățișezi prin vreo asemănare omenească. Și cu toate acestea este nevoie de o asemănare, care să exprime toată răutatea lor și atunci sunt înfățișați

negri şi urâți.

întrucât au fost creați cu puteri şi cu însuşiri de îngeri (care nu li s-au luat după căderea lor), ei au față de oameni şi de tot ce este pământesc o putere neobişnuită, aşa încât cel mai mic dintre ei, după cum ți-am spus, este în stare să răstoarne întreg pământul numai cu o singură unghie (dacă Dumnezeu îi îngăduie). Numai harul Prea Sfântului Duh, care ni s-a dat în dar nouă, creştinilor ortodocşi, numai el opreşte cu desăvârşire şi nimiceşte toate uneltirile şi vicleşugurile vrăjmaşului".

Atunci Motovilov s-a îngrozit. Şi atâta timp cât s-a aflat sub scutul de apărare al Prea Cuviosului, el a putut să nu se teamă de răutatea satanică. Dar această provocare îndrăzneață şi nesocotită, cu îngăduința lui

Dumnezeu, n-a rămas fără urmări.

Când Motovilov, după adormirea Părintelui Serafim, a plecat cu trăsura la Kursk, n-a putut aduna decât puțin ştiri despre copilăria şi tinerețea Părintelui Serafim. Rudele mai apropiate îşi aminteau de Prea Cuviosul numai de când era tânăr, unele dintre ele muriseră, iar altele au spus că au uitat. Chiar casa în care s-a născut şi a crescut copilul Prohor (Sfântul Serafim) era distrusă şi în locul ei se ridicaseră alte clădiri.

Totuşi, s-a găsit un unchi care era de aceeaşi vârstă cu Părintele Serafim şi care a dat lui Motovilov anumite date ce s-au trecut în toate edițiile despre viața Prea Cuviosului Serafim.

Aşa încât călătoria la Kursk şi rămânerea acolo a fost încununată de oarecare succes, cât despre vijelia

potrivnicului nu s-a dezlănţuit asupra lui decât la întoarcerea spre Voronej.

La una din staţiile poştale care se află pe drumul dintre Kursk şi Voronej, făcându-se noapte, Motovilov a fost nevoit să rămână pentru găzduire. Fiind singur în casa de oaspeţi, şi-a scos din cufăr manus-crisele sale şi a început să le descifreze la lumina unei lumânări, care abia pâlpâia, într-o odaie largă. Cele dintâi însemnări care i-au căzut sub ochi vorbeau despre vindeca-rea unei fete de nobil, Hrapikin, la sicriul Sfântului Mitrofan de la Voronej. în acel mo-ment m-am gândit, scrie Motovilov,

cum este cu putinţă ca o creştină ortodoxă, care se împărtăşeşte cu Preacuratele şi de viaţă făcătoarele Taine ale lui Hristos, să mai poată fi

stăpânită de duhul diavolului şi încă un timp aşa de îndelungat de treizeci şi mai bine de ani. Şi am zis: „Eo prostie, nu se poate una ca asta. Aş vrea şi eu să văd cum ar îndrăzni necuratul să-şi facă sălaş înlăuntrul meu dacă m-aş împărtăşi cât se poate de des cu Trupul şi Sângele Domnului...".

Şi în aceeaşi clipă un nor înfricoşător, rece şi cu un miros urât l-a înconjurat şi a început a se strecura prin gura lui închisă, cu toate că el se opunea din răsputeri, zbătându-se în spasme. Şi în ciuda tuturor zvârcolirilor nenorocitului Motovilov, în ciuda

tuturor încercărilor lui disperate de a se apăra de norul de gheață şi de putoarea de care se vedea împresurat, norul puturos a intrat în întregime înlăuntrul lui, fără să țină seama de sforțările lui supraomeneşti.

Mâinile lui păreau că sunt paralizate şi nu erau în stare să facă semnul Sfintei Cruci, iar mintea încremenită, întunecată de spaimă, nu-şi putea aminti de numele Mântuitorului Hristos.

Se săvârşise ceva dezgustător şi groaznic în momentul când pentru Motovilov a început perioada celor mai cumplite munci. Chinurile pe care el le-a suferit atunci au fost descrise astfel în însemnările făcute cu propria lui mână: „Domnul m-a în-

vrednicit să cunosc prin proprie experienţă, în deplină realitate, nu în stare de vis sau nălucire, trei din muncile iadului.

Prima a fost focul cel nestins (nematerialnic), care nu se poate stinge prin nimic altceva decât prin harul Sfântului Duh. Acest chin a durat

trei zile şi trei nopţi, timp în care simţeam cum mă mistuie flăcările şi cum, cu toate acestea, nu ard de tot. De 10 ori, iar altădată de 17 ori în timp de 24 de ceasuri, ştergeam de pe trupul meu un fel de funingine ca de gheenă pe care oricine o putea vedea. Şi aceste munci nu s-au oprit decât după ce m-am spovedit şi m-am împărtăşit cu Sfintele Taine, prin rugăciunile Arhiepiscopului de Voronej, Antonie,

şi prin ecteniile de însănătoşire pe care acest vlădică le-a rânduit la 47 de biserici şi mănăstiri din Voronej, pentru vindecarea robului lui Dumnezeu, Nicolae.

A doua muncă a durat două zile şi două nopți. Aceasta a fost chipul tartarului celui neîmblânzit al gheenei care îmi băgase atâta răceală în oasele mele încât focul nu numai că

nu mă ardea, dar nici nu mă putea încălzi. După dorința personală a înalt Prea Sfințitului Antonie de Voronej, am ținut mâna timp de o jumătate de oră deasupra unei lumânări aprinse şi cu toate că mâna s-a afumat cu desăvârşire, totuşi nu m-am încălzit deloc.

Această experiență verificată de mulți martori am scris-o pe o coală de hârtie pe care am semnat-o, aplicând totodată pe ea şi mâna mea plină de funinginea lumânării. Aceste chinuri nu se uşurau prin Sfânta împărtăşanie. Trupul şi Sângele Domnului îmi dădea numai putința să mănânc, să beau şi să dorm puțin.

Dar dacă aceste două munci erau vizibile pentru oricine, al treilea chin din gheenă, deşi a fost mai scurt ca durată, căci n-a ținut decât 36 de

ore, a fost îngrozitor, iar suferința era de nedescris şi nepătruns. Mă mir eu singur cum de am putut să rămân în viață. Şi de aceasta am scăpat tot prin spovedanie şi prin împărtăşirea cu Sfintele Taine ale Domnului. De data

aceasta m-a împărtăşit însuşi Arhiepiscopul Antonie cu propriile sale mâini. Acest chin a fost pricinuit de viermele cel neadormit al gheenei, pe care nu l-a putut vedea nimeni afară de mine şi de Arhiepiscopul Antonie.

Eu însă am fost copleşit peste tot de acest vierme atât de rău, care se târa prin toate mădularele mele şi-mi rodea într-un chin nespus de îngrozitor toate mădularele dinlăuntrul meu, ieşind când prin gură, când prin urechi ori prin nas şi apoi întorcându-se iar înăuntru. Dumnezeu mi-a

dat putere asupra lui, aşa încât puteam să-l iau în mână şi să-l întind.

Eu declar toate acestea de ne-

voie, căci nu în zadar mi s-a dat de sus ca să suport toate acestea, ci ca să nu mai poată gândi cineva că eu îndrăznesc să chem numele lui Dumnezeu în deşert. Nu. în ziua înfricoșatei judecăți a Domnului, însuşi Dumnezeu, Ajutorul şi Acoperitorul meu va mărturisi că eu ij-am mințit împotriva Lui şi împotriva Providenței Sale Dumnezeieşti".

Curând după această încercare groaznică şi nepătrunsă de mintea omului, Motovilov a văzut într-o vedenie pe iubitul său protector, Prea Cuviosul Serafim, care l-a mângâiat şi i-a făgăduit că va primi vindecarea desăvârşită atunci când se vor descoperi Moaştele Sfântului Tihon de

Zadonsk, iar până atunci demonul care s-a cuibărit în el nu-1 va chinui cu atâta cruzime.

Şi, într-adevăr, această făgăduință s-a împlinit peste 30 şi mai bine de ani, când şi aşteptarea lui Motovilov s-a sfârşit, căci după marea lui credință s-a vindecat. In ziua când s-au /

descoperit Moaştele Sfântului Tihon din Zadonsk (1861), Motovilov şedea în Sfântul Altar şi se ruga, plângând cu amar, că Domnul nu-i trimite vindecarea pe care sufletul lui necăjit o aştepta, potrivit cu făgăduința Prea Cuviosului Serafim din Sarov. în timpul când se cânta heruvicul, el şi-a ridicat ochii în sus şi a văzut pe Sfântul Tihon care l-a binecuvântat şi apoi s-a făcut nevăzut. După aceea Motovilov

s-a simtit deodată sănătos.

/

Nota lui Serghei Nilus

Scriitorul căruia manuscrisul lui Motovilov i-a fost încredințat 72 de ani mai târziu de către văduva acestuia

Aici se termină manuscrisul lui Motovilov. Nu este de competența mea a dezvălui sau a sublinia importanța acestei scrieri care n-are nevoie

/

de comentarii, mărturisind singură pentru mine cu o putere pe care nici o vorbire lumească n-o poate depăşi. Dar trebuie remarcat în ce stare mi-au fost transmise hârtiile lui Motovilov, cuprinzând acest tezaur!

Acoperite de funingine, de pene de porumbei, de murdărie de păsări, erau amestecate cu facturi,

borderouri de contabilitate agricolă

1
0
8

fără importanță, copii de cereri de administrație şi de scrisori particulare, amestecate fără rânduială, cântărind mai mult de 40 de kilograme. Hârtiile în stare proastă, acoperite de un scris cursiv dar la un moment dat indescifrabil, m-au înspăimântat. Cum voi putea eu înțelege ceva? încercând să mă orientez în acest haos, am întâmpinat multe greutăți - scrisul, mai ales, era o piatră de poticnire - şi aproape am ajuns la disperare. Dar din loc în loc, printre aceste hârțoage, strălucea ca o lumină o frază pe jumătate descifrabilă: „Părintele Serafim mi-a zis...". Ce i-a zis? Ce ascundeau aceste hieroglife? Eram dezolat.

într-o seară, îmi amintesc, după o zi petrecută într-o muncă obositoare şi

fără rezultat, nemaipu- tând, am strigat: „Părinte Serafim, [95]

este posibil ca, dintr-un colț de lume pierdut, de la Diveevo, să-mi parvină manuscrisul micului tău slujitor, Motovilov, şi să rămână uitat pentru că nu poate fi descifrat?". Strigătul pornea din adâncul inimii.

Dimineața, apucându-mă de triat hârtiile, am dat imediat peste acest manuscris şi am primit şi capacitatea de a citi scrisul lui Motovilov.

Este uşor să-ți închipui bucuria mea şi uimirea ce mi-au produs- o cuvintele: „Eu din contra cred că Dumnezeu te va ajuta să păstrezi toate lucrurile acestea pentru totdeauna în minte. Altfel El nu s-ar fi plecat aşa repede spre rugăciunea smeritului

Serafim. N-a voit El ca numai dumneata să vezi lucrarea Sfântului Duh, ci prin mijlocirea ta lumea întreagă".

Timp de 70 de ani acest tezaur a stat ascuns într-un hambar sub un maldăr de hârțoage - şi ir.tă acum vedea lumina zilei. Când? Tocmai când era nevoie în vederea canonizării celui căruia Biserica Ortodoxă i se adresa, zicându-i: „Părinte Serafime, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi!".

Alte cuvinte de folos ale Sfântului Serafim de Sarov

Nu trebuie să-ți deschizi inima ta fără trebuință. Dintr-o mie se poate găsi numai unul care ar fi în stare să păstreze taina ta. Şi când noi înşine n-o păstrăm în sufletul nostru, cum putem nădăjdui că ea ar putea fi păstrată de alții?

/ *

Cu omul sincer trebuie să vorbeşti despre lucrurile omeneşti, iar cu omul bogat în înțelepciunea duhovnicească, trebuie să vorbeşti despre cele cereşti.

Când se întâmplă să fii în lume, în mijlocul unui grup de oameni, nu trebuie să vorbeşti despre lucrurile sufleteşti, mai ales dacă între ei nu

observi nici o dorință de a asculta asemenea lucruri.

*

Pentru aceea trebuie să ascunzi în tine, cu toată băgarea de seamă, comoara darurilor. în caz contrar, le vei pierde şi nu le vei mai găsi. Când însă nevoia va cere sau va veni vorba, atunci trebuie să grăieşti deschis, pentru slava lui Dumnezeu, după cuvântul care zice: *„Căci calea este de acum deschisă...".*

*

Trebuie să fim milostivi fată de cei săraci şi călători. Noi trebuie să ne străduim din toate puterile ca să îndeplinim cuvântul lui Dumnezeu: „Fiți milostivi, precum şi Tatăl vostru este

milostiv" (Luca 6, 36). Acestor mân-
tuitoare cuvinte cei înțelepți le dau

atentie, iar cei nesimțiți nu. De aceea

/ ' / /

s-a spus: „Cel ce seamănă cu zgârcenie, cu zgârcenie va şi secera, iar cel ce seamănă cu dărnicie, cu dărnicie va şi secera" (II Corinteni 9,6).

*

Dumnezeu a creat trupul, dar nu şi boala, a creat sufletul, dar nu şi păcatul. Ce este mai de folos şi mai de trebuință decât toate? Desigur unirea cu Dumnezeu şi trăirea împreună cu El prin mijlocirea iubirii. Dar pierzând această iubire, noi cădem de le El şi ne supunem la diferite şi nenumărate suferințe. Cine îndură suferința cu răbdare şi cu mulțumire, aceluia ea i se face în locul marilor osteneli trupeşti şi chiar mai mult.

Nu trebuie să judecăm pe

nimeni, chiar dacă am vedea cu ochii noştri greşind sau petrecând în continuă călcare a poruncilor lui

100

Dumnezeu, după cuvântul Sfintei Scripturi: „Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi" (Matei 7,1). Şi iarăşi: „Cine eşti tu, ca să judeci pe sluga altuia? Pentru stăpânul său stă sau cade. Dar va sta, căci Domnul are putere să-l facă să stea" (Rom. 14,4).

*

Domnul ne-a poruncit să purtăm duşmănie numai împotriva şarpelui, adică împotriva aceluia care dintru început a înşelat pe om şi l-a izgonit din rai, împotriva ucigătorului de oameni-diavol. Ne-a poruncit, de asemenea, să purtăm duşmănie şi împotriva madianiţilor, adică împotriva duhurilor celor necurate ale

desfrânării şi ale tuturor faptelor ruşinoase, care seamănă în inimă cugete necurate şi întinate.

*

Trebuie să ne sârguim din toate puterile ca să păstrăm pacea sufletească şi să nu ne tulburăm de întristările venite de la alții. Pentru aceasta se cuvine să ne străduim în tot chipul a nu da drumul mâniei şi a păzi cu atenție mintea şi inima de la mişcările necuviincioase.

*

Prin virtutea neosândirii şi a tăcerii se păstrează pacea sufletului. Când omul petrece în această stare, atunci primeşte descoperiri dumnezeieşti.

★

Cel ce doreşte să se mântuiască să aibă inima înfrântă şi aplecată spre pocăință, după cuvântul Psalmistului: *„Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit, inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi"* (Psalmul 50,18).

*

Omul este alcătuit din suflet şi trup, şi de aceea şi calea vieţii sale trebuie să constea din acţiuni trupeşti şi sufleteşti, din lucrare şi contemplaţie. Calea vieţii active (lucrătoare) o formează: postul, înfrânarea, privegherea, plecarea genunchilor, rugăciunea şi celelalte osteneli trupeşti care alcătuiesc împreună calea cea strâmtă şi cu scârbe ce duce, după cuvântul lui Dumnezeu, la viaţa veşnică (Matei 7, 14). Iar calea vieţii contemplative constă întru înălţarea mintii către //

Domnul, în paza inimii, în rugăciunea minţii şi contemplarea lucrărilor sufleteşti, cu ajutorul exerciţiilor enumerate mai sus (la viaţa activă). Tot cel ce vrea să parcurgă calea vieţii duhovniceşti trebuie să înceapă de la viaţa lucrătoare (activă) şi după aceea

să ajungă şi la cea contemplativă, **103** deoarece fără viaţa activă nu se poate ajunge la cea contemplativă.

*

Când plângem în rugăciune şi tot acum amestecăm şi râsul, atunci să ştii că acest lucru este din vicleşug diavolesc. Este greu de priceput lucrurile cele tainice şi subţiri ale vrăjmaşului nostru. Razele Soarelui dreptăţii, Hristos Dumnezeu, luminează inima celui ce varsă lacrimi de umilinţă.

Cuprins

1
2
3

Distribuție:

S.C. Egumenița S.R.L. O.P. l'
C.P. 150 800730 Galați tel./fax: 0236-
326.730 e-mail: editura@egumenita.ro
www.egumenita.ro